

[Kristian Nygaard.]

den gældende Lov. Til Gengæld bliver det i Fremtiden lettere at faa begyndt en ny Skole, og denne vigtige Ændring bør vække Glæde i alle Kredse, for saa vidt der bliver Brug for flere Ungdomsskoler.

Det ærede Medlem Hr. Erik Appel har fremdraget det Forhold, at Lovforslaget ikke opretholder den Ordning, som hidtil har været praktiseret, hvorefter enkelte Højskoler har Forberedelsesafdelinger, der forbereder til Optagelse paa Seminarierne. Disse Afdelinger er særlig beregnet for Elever, der i en noget senere Alder har bestemt sig til at gaa Læsevejen. Der er ikke Tvivl om, at adskillige af vore bedste Folkeskolelærere netop er saadanne unge, der kom lige fra Ploven, og vi vil i hvert Fald for vort Vedkommende nødig være med til at besværliggøre et saadant Forhold. Jeg vil derfor sætte stor Pris paa, at denne Sag bliver Genstand for en nærmere Under søgelse i et Udvalg, og jeg haaber, at den højtærede Minister vil bidrage sit til, at dette Spørgsmaal kan finde en tilfredsstillende Løsning.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Udvalgsbehandling og senere Vedtagelse i en saadan Form, at den nye Lov for Højskoler og Landbrugsskoler opfylder alle de Krav, som Ungdommen og Skolerne med Rette kan stille til den.

Regering og Rigsdag har ingen særlig Indflydelse paa det daglige Skolearbejde, men det bør være en Æressag for Regering og Rigsdag at medvirke til, at vore frie Ungdomsskoler faar saa gode økonomiske Kaar at virke under, saa dansk Ungdom ogsaa i kommende Tider kan flokkes paa disse Skoler og helst i stadigt voksende Antal for bl. a. at lære at elske Gud, deres Næste og deres Fædreland. Kristen Kolds Skoleprogram bliver aldrig forældet, og det bliver Livets Tale heller ikke, og derfor vil der altid være Brug for den virkelige Folkehøjskole her i Danmark.

Valdemar Thomsen: Trafikvanskeligheder og andet har medført, at jeg først i Dag er kommet i Besiddelse af det foreliggende Lovforslag. Naar dertil kommer, at min Gruppe ikke paa Forhaand har haft Lejlighed til at se nærmere paa det, det her drejer sig om, vil man forstaa, at jeg ikke kan komme ind paa Enkeltheder. For øvrigt vilde det vel ogsaa føre til Gentagelse af det, som allerede er sagt.

For mig, der gennem praktisk Erfaring

kender saavel Ungdoms- som Høj- og Landbrugsskolens Arbejde og Betydning, er det noget af en Oplevelse at høre, at alle nu taler om Grundtvig og ingen om Brandes, og her at erfare, at Højskoletanken nu er slaaet saa stærkt igennem, som Tilfældet synes at være.

Jeg skal, som sagt, ikke gaa i Enkelt-heder, men saa meget kan jeg sige, at min Gruppe, ligesom Tilfældet synes at være med de øvrige, gerne vil medvirke til det foreliggende Lovforslags Gennemførelse.

Gregersen: Ungdomsudvalget beklager i den Betænkning, der er udsendt, at der i den sidste Menneskealder har været Stilstand i Højskolernes Elevtilgang, medens Befolkningen i samme Tidsrum har haft en Tilvækst paa ca. 50 pCt. Det siges, at umiddelbart efter Verdenskrigen var Elevtallet naaet op paa over 10 000, i 1923—36 var det godt 9 000 og i de senere Aar o. 8 000, og Udvalget er af den Anskuelse, at økonomiske Forhold i væsentlig Grad har været Aarsag til, at Elevtallet har været stagnerende og i de senere Aar er gaaet tilbage. Naturligt er det derfor ogsaa, at Udvalget er kommet til det Resultat, at der maa skabes bedre økonomiske Vilkaar, saa Adgangen til Skolerne lettes.

Som gammel Elev af Højskolen skulde det glæde mig, om Resultatet af at gennemføre et Lovforslag som dette bliver en stærkt øget Tilstrømning til Skolerne; men jeg tilføjer, at jeg tvivler. Jeg tror ikke, at det økonomiske har haft den afgørende Indflydelse paa den omtalte Stagnation af Elevtilgangen eller paa den absolutte Tilbagegang. Jeg tror derfor heller ikke paa, at denne Lov, der vil stille Højskolerne gunstigere økonomisk, give Lærerne bedre Lønvilkaar og Eleverne større Tilskud, væsentlig vil ændre Tilgangen til Højskolerne.

Hvis Tilgangen stiger efter Lovens Vedtagelse, som den netop har været stigende i den allersidste Tid, vil det sikkert være af helt andre Grunde. Niels Jochum Terman sen gik i sin Tid 7 Mil fra Gammelby og til Sønder omme for at høre Birkedal. Der var andre, der boede nær ved Kirken og havde nem og gratis Adgang, der blev hjemme. Det er aandelig Trang paa den ene Side og Eynen til paa den anden Side at mætte denne Trang, der er afgørende for Skolernes Trivsel og for deres Betydning, og hvis disse Betingelser er til Stede, vil alligevel Tilgangen øges ogsaa under ikke alt for lette økonomiske Vilkaar, og er